

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор

Оксана ТОНХА
2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів докторської дисертації
доцента кафедри глобальної економіки
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
кандидата географічних наук, доцента **ПЕРЕГУДИ Юлії Андріївни**
на тему: «**Формування конкурентоспроможності продукції тваринництва
в умовах економічних викликів**»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук
з наукової спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством».

Призначенні рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 14 від 26 червня 2024 року) рецензенти, а саме: **БАЙДАЛА Вікторія Володимирівна**, завідувач кафедри економіки, доктор економічних наук, професор; **НЕГОДА Юлія Володимирівна**, професор кафедри фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук, професор та **РАДЬКО Віталій Іванович**, професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, доктор економічних наук, доцент, розглянувши докторську дисертацію Перегуди Юлії Андріївни на тему: «Формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів» (тему дисертації затверджено (протокол № 1 від 11 серпня 2022 року) рішенням Вченої ради Національного університету біоресурсів і природокористування України), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару наукової ради економічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 25 вересня 2024 року (протокол № 2), ухвалили:

1. Актуальність теми дослідження. Агропромисловий комплекс загалом та сільське господарство в Україні зокрема виступають ключовими складовими національної економічної системи та експортних поставок з країни. На фоні швидкого розвитку аграрного сектору економіки України у XXI сторіччі, спостерігається суттєвий диспаритет між рослинництвом та тваринництвом, де тваринництво значно відстає від розвитку рослинництва в країні. Наведене, з однієї сторони є фактором гальмування розвитку українського аграрного сектору та національної економіки в цілому, а з іншої – несе у собі значні можливості для прискорення розвитку аграрного сектору та економіки країни в разі усунення диспаритету між рослинництвом та тваринництвом. Однією з головних причин наявного відставання тваринництва від рослинництва в Україні є низька адаптація підприємств тваринництва до економічних викликів, що супроводжують розвиток тваринництва в країні з часу здобуття незалежності і набули особливої інтенсивності, починаючи з 2014 року. У цих умовах українська продукція тваринництва програє конкурентну боротьбу на національних та закордонних ринках збуту, призводячи до проблем у галузі і знижуючи економічні можливості країни, що особливо важливо в умовах боротьби української нації проти російський агресорів, а також враховуючи потреби воєнної та поствоєнної відбудови країни.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Національного університету біоресурсів і природокористування України за темами: «Прикладна розробка новітнього організаційно-економічного механізму регулювання сталого рибальства і аквакультури через розвиток сільських територій» (номер державної реєстрації 0120U102110); «Прикладні рішення регулювання конкурентоспроможності сільського і рибного господарства в системі циркулярної біоекономіки та викликів для національної безпеки України» (номер державної реєстрації 0123U101944); «Прикладні рішення регулювання розвитку сільського та рибного господарства в умовах надзвичайних викликів для національної безпеки України» (номер державної реєстрації 0122U001643).

3. Особистий внесок здобувачки в одержанні наукових результатів полягає в критичному переосмисленні та глибокому аналізі українських та іноземних наукових джерел; розробленню науково-методичного інструментарію формування конкурентоспроможності української продукції тваринництва в умовах економічних викликів з урахуванням теоретичних розробок українських та зарубіжних учених, світової та української практики, проблематики забезпечення конкурентоспроможності української продукції тваринництва на національних та закордонних (міжнародних, світових) ринках збуту.

Здобувачкою особисто розкрито сутнісні характеристики об'єкту та предмету дослідження, проаналізовано основні наукові погляди на конкурентоспроможність аграрного сектору економіки і тваринництва та розкрито теоретичні засади забезпечення конкурентоспроможності тваринництва з використанням потенціалу аграрного сектору економіки; розкрито методологічні основи формування конкурентоспроможності продукції тваринництва та виявлено світові та національні тенденції у виробництві продукції тваринництва; розроблено модель та схему концептуальної структури формування кон'юнктури українського ринку тваринництва і удосконалено модель державної підтримки конкурентоспроможності продукції тваринництва (GSCHP) у контексті підвищення стійкості сектору тваринництва економічним викликам та обґрунтовано необхідність стратегічного забезпечення формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів.

Більшість наведених у дисертації науково-теоретичних положень та практичних рекомендацій, висновків і пропозицій належать особисто здобувачці та є її науковим доробком і фактичним внеском у теорію та методологію конкурентоспроможності української продукції тваринництва в умовах економічних викликів. Деякі результати одержано у співпраці з іншими науковцями, про що свідчать спільні наукові публікації та посилання в тексті дисертації.

4. Ступінь використання у дисертації матеріалів і висновків кандидатської дисертації здобувачки. У докторській дисертації кандидата географічних наук, доцента Ю. А. Перегуди відсутні матеріали її кандидатської дисертації.

5. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації. Науково-теоретичні положення і практичні рекомендації та висновки дисертації є аналітично та науково обґрунтованими, достовірними, аргументованими та обробленими з використанням сукупності загальнонаукових і спеціальних методів та прийомів дослідження.

6. Наукова новизна одержаних результатів дослідження. Вперше розроблено сукупність векторів адаптації й інтеграції ринку продукції тваринництва України до ринку продукції тваринництва Європейського Союзу, що враховує: вплив економічних викликів на розвиток ринку продукції тваринництва України; особливості розвитку ринку продукції тваринництва України; вимоги ЄС до продукції тваринництва.

Розроблено методику оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва, що базується на: матричному методі проведення оцінювання (матриця Нільсена); шести блоках оцінки (групові критерії): держава та ринок (макрорівень оцінки), галузь та регіон (мезорівень оцінки), підприємство та продукція (мікрорівень оцінки); проведенні оцінки щодо порівняння з обраними продуктами-аналогами або продуктами-замінниками (штучні та рослинні замінники продукції тваринництва); використанні шестидесяти одиничних критеріїв оцінки (по десять одиничних критеріїв у одному груповому критерії); врахуванні цифровізації та рівня переходу на постіндустріальну циркулярну зелену модель розвитку; використанні бальної оцінки разом зі зваженою рейтинговою оцінкою.

Удосконалено наукові положення щодо забезпечення конкурентоспроможності тваринництва на мезо- (галузь) та мікрорівнях (підприємство), які, на відміну від існуючих, базуються: на авторському визначенні сутності терміну «конкурентоспроможність у тваринництві», що надана на основі використання семантичного трикутника Фреге для визначень термінів «конкуренція» та «конкурентоспроможність»; абстрактно-логічному аналізі зв'язку між термінами «конкуренція», «конкурентні переваги», «конкурентоздатність» та «конкурентоспроможність»; ідентифікації факторів впливу на кожному рівні конкурентоспроможності; використанні модифікованої піраміди Х. Траболда.

Удосконалено механізм формування конкурентоспроможності продукції тваринництва, який, на відміну від існуючих, враховує: вплив конкурентів, контрагентів, споживачів та товарів-замінників, а також сукупності зовнішніх та внутрішніх факторів; визначення мети, завдань, принципів; вибір напрямів, концепцій, підходів; врахування конкурентних переваг; використання системної карти формування конкурентоспроможності продукції тваринництва.

Здобувачкою удосконалено методологічні основи формування конкурентоспроможності продукції тваринництва, які, на відміну від існуючих, враховують: місце формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в управлінській системі підприємств тваринництва; компаративну оцінку способів формування конкурентоспроможності продукції тваринництва; матрицю конкурентних стратегій для формування конкурентоспроможності продукції тваринництва; процедуру розроблення та запровадження підприємством-виробником конкурентних стратегій у контексті формування конкурентоспроможності продукції тваринництва.

Розкрито методологічні засади визначення конкурентоспроможності української продукції тваринництва на світовому та національному ринках, які, на відміну від існуючих, базуються на: визначенні ключових трендів розвитку світових ринків тваринництва, ринків тваринництва провідних країн виробників/споживачів продукції тваринництва, у тому числі України за період з 2012 року до 2023 року; бальній оцінці конкурентоспроможності української продукції тваринництва на світовому та національному ринках; компаративній оцінці конкуренції на ринках продукції тваринництва України, у тому числі щодо експорту.

Сформовано алгоритм розроблення та запровадження стратегії цифровізації у тваринництві з метою підвищення конкурентоспроможності української продукції, що базується на: дослідженні інноваційних цифрових інструментів підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва (Big Data, блокчейн-технології, IoT, нейронні мережі, машинне навчання, AI, технології автоматизації і роботизації виробництва, автоматизовані системи спостереження за тваринами та управління стадом, інформаційно-аналітичний контроль ветеринарно-санітарного стану підприємства та тварин, цифрова трансформація логістичних маршрутів в процесі виробництва продукції тваринництва); врахуванні позитивного і негативного впливу цифрових інструментів на конкурентоспроможність підприємств та продукції у галузі тваринництва; критичній оцінці запровадження та використання цифрових інструментів у тваринництві в Україні; врахуванні рівня розроблення та запровадження стратегії цифровізації (макро-, мезо-, мікрорівень).

Сформовано методичний підхід до визначення особливостей формування кон'юнктури українського ринку продукції тваринництва, які, на відміну від існуючих, базуються на: побудованих за допомогою методу системної динаміки моделі та схемі концептуальної структури формування кон'юнктури українського ринку продукції

тваринництва; визначеній ієрархічній структурі детермінант впливу на ринкову кон'юнктуру та конкурентоспроможність продукції тваринництва в Україні.

Розроблено модель державної підтримки конкурентоспроможності продукції тваринництва (GSCHP) в Україні, що, на відміну від існуючих, базується на імплементації закордонного досвіду та критичній оцінці існуючих моделей державної підтримки конкурентоспроможності продукції тваринництва у країнах-провідних виробниках агропродукції та Україні на основі використання методик оцінки та статистичних даних ОЕСР і СОТ.

Розкрито складові формування конкурентоспроможності продукції для підприємств тваринництва в Україні (місія, мета, завдання, напрям, принципи, концепція, підхід) в умовах переходу на постіндустріальну циркулярну зелену модель розвитку суб'єктів підприємницької діяльності з урахуванням відмінності постіндустріальної циркулярної зеленої моделі розвитку від індустріальної лінійної традиційної моделі розвитку.

Відображено стратегічне забезпечення формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів за рахунок використання методу нейронних мереж, у тому числі в межах розроблення архітектури нейронної мережі стратегічного забезпечення формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів, та врахування кількісних і якісних складових формування конкурентоспроможності української продукції тваринництва.

Набули подальшого розвитку теоретичні засади забезпечення конкурентоспроможності продукції тваринництва на різних рівнях функціонування економічних систем (макро-, мезо-, мікро-), що, на відміну від існуючих, базуються на компаративній оцінці наукових розробок закордонних та українських вчених у сфері конкуренції і конкурентоспроможності та враховують порівняння таких складових: відношення до конкуренції та конкурентоспроможності; підхід до пояснення; рівень вивчення; ключові показники; застосування у тваринництві.

Розкрито наукові засади визначення сутності і надання теоретичної характеристики конкурентоспроможності продукції тваринництва, які, на відміну від існуючих, базуються на застосуванні сучасного дослідницького інструментарію, такого як: метод декомпозиції системного аналізу; семантичний трикутник Фреге; модифікована піраміда Х. Траболда.

Сформовано підходи до оцінювання конкурентоспроможності продукції тваринництва, які, на відміну від існуючих, базуються на: авторському визначенні сутності терміну «оцінка конкурентоспроможності продукції тваринництва»; структурно-логічній схемі оцінювання конкурентоспроможності продукції (тваринництва); компаративній характеристиці методів оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва.

7. Практичне значення одержаних результатів дослідження. Одержані результати досліджень мають теоретичне і практичне значення для аграрного сектору економіки та формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів. Запропоновано шляхи удосконалення моделі державної підтримки конкурентоспроможності продукції тваринництва (GSCHP) у контексті підвищення стійкості сектору тваринництва економічним викликам, що враховують імплементацію закордонного досвіду та критичну оцінку існуючих моделей державної підтримки конкурентоспроможності продукції тваринництва у країнах-провідних виробниках агропродукції в Україні на основі використання методик оцінки та статистичних даних ОЕСР і СОТ.

Основні положення дисертації доведено до рівня методичних розробок і практичних рекомендацій, які можуть бути використані: відповідними міністерствами (Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство економіки України) при вдосконаленні чинних механізмів державної політики забезпечення формування конкурентоспроможності продукції тваринництва; місцевими органами самоврядування в межах розроблення ефективних інструментів підтримки конкурентоспроможності української продукції тваринництва; добровільними об'єднаннями виробників продукції тваринництва при підготовці комплексів заходів щодо підтримки та забезпечення зростання конкурентоспроможності української продукції тваринництва на національних, закордонних,

міжнародних і світових ринках збуту; підприємствами тваринництва в Україні для формування конкурентоспроможності власної продукції в умовах економічних викликів і отримання додаткових конкурентних переваг на національних, закордонних, міжнародних і світових ринках збуту.

8. Обізнаність здобувачки з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою. Здобувачкою у процесі написання дисертації опрацьовано близько 335 джерел літератури та інших вчених, а саме закордонні та українські вчені: О. В. Боднар, О. М. Бородіна, А. Д. Діброва, О. Ю. Єрмаков, В. А. Єсаулов, Т. О. Зінчук, І. Б. Зеленчук, М. М. Ільчук, С. М. Кваша, І. А. Коновал, М. С. Коценко, Ж. В. Крючкова, Ю. Лонг, І. В. Мельникова, Л. В. Молдаван, М. В. Місюк, О. Б. Сливінська, Г. Сташкевичуте, Л. Степашук, З. М. Тітенко, Х. Траболд, Г. С. Федосєєва, О. В. Шебаніна, В. В. Юр'єв, І. Б. Яців, С. Ф. Яців та ін. За обраною тематикою Ю. А. Перегуда має достатню обізнаність з результатами наукових досліджень українських та іноземних вчених.

9. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях. Основні положення дисертаційного дослідження опубліковано у 54 наукових працях, з яких 5 статей у періодичних наукових виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, 27 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 21 теза наукових доповідей, свідоцтво на авторське право України.

**Статті у періодичних наукових виданнях,
включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України
та/або у закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних
Web of Science Core Collection та/або Scopus**

1. Paryzkyi I., **Perehuda Yu.**, Kryvoberets M., Hurina O., Glybovets V. Smart Economy in the Regions of Ukraine: Current Trends and Development Vectors. 2023. Vol. 21. *(Здобувачкою розкрито механізм реалізації стратегії інтелектуальної спеціалізації в регіональних економіках, проаналізовано стан галузевих інновацій та обґрунтовано роль у відновленні економіки та забезпеченні довгострокового інноваційного розвитку країни в рамках конкурентоспроможності).*

2. Ostrovska N., Krylov D., Pohrebniak A., **Pereguda Yu.**, Stetsiuk V. Digitalization as an Imperative of the Development of Business Processes in the Conditions of the Intensified Global Competitiveness. Revista De La Universidad Del Zulia. 2023. 3 época. Año 14. N°41. P. 766–783. *(Здобувачкою виявлено закономірності та взаємозв'язки впровадження цифрових технологій у бізнес-процеси, окреслено їхні можливості в умовах глобальної конкуренції, визначено основні загрози та запропоновано напрями їх усунення).*

3. Stander S., Bulkot O., Yastremska O., Sayenko V., **Pereguda Yu.** Digital transformation of the national economy of Ukraine: challenges and opportunities. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2024. № 2 (55). P. 333–345. *(Здобувачкою проведено дослідження особливостей інвестування в цифрові ініціативи, визначено їхній вплив на стабільність і зростання, а також обґрунтовано значущість цільових цифрових стратегій конкурентоспроможності).*

4. Vdovenko N., Shaposhnykova I., Krylov D., **Pereguda Y.**, Adamenko S., Shut S. Institutional environment of state regulation of business in the conditions of the closed cycle transformation of the national economy. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2024. № 46 (2). P. 183–189. *(Здобувачкою ідентифіковано особливості інституційного середовища державного регулювання бізнесу в Україні у контексті економіки замкнутого циклу та запропоновано механізм державного регулювання підприємництва для сприяння інноваційному розвитку та реалізації проєктів «замкнутого циклу»).*

5. Arefiev S., Zhyhlei I., Pereguda Yu., Kryvokulska N., Lushchyk M. The use of Digital Technologies to Ensure Environmental Safety in the Context of the Green Economy Development. *Revista De La Universidad Del Zulia*. 2024. 3ª época. Año15. N°42. P. 353–369. *(Здобувачкою обґрунтовано ефективність використання технологій штучного інтелекту та інформаційних логістичних систем у сільському господарстві, доведено їхню роль у вирішенні проблем виробництва, переробки, транспортування та збереження продукції).*

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

6. Перегуда Ю. А. Вдосконалення європейського вектора зовнішньоекономічної політики України: напрями та перспективи. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Економічна. Серія: Юридична*. 2021. Вип. 30. С. 111–117.

7. Перегуда Ю. А. Засади забезпечення конкурентоспроможності з використанням потенціалу аграрного сектору економіки. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2022. Вип. 1 (91). С. 28–33.

8. Перегуда Ю. А. Еволюція наукових поглядів на забезпечення конкурентоспроможності продукції тваринництва. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Економічна. Серія: Юридична*. 2022. Вип. 33. С. 43–50.

9. Перегуда Ю. А. Основи формування конкурентоспроможності продукції тваринництва. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Економічна. Серія: Юридична*. 2022. Вип. 34. С. 4–11.

10. Перегуда Ю. А. Цифрові інструменти підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2022. Вип. 2 (92). С. 38–46.

11. Перегуда Ю. А. Конкурентоспроможність продукції тваринництва в контексті сучасних викликів аграрної політики. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 2 (02).

12. Перегуда Ю. А. Кон'юнктура українського ринку продукції тваринництва. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Серія: Економічні науки*. 2022. Вип. 3 (66). С. 39–46.

13. Перегуда Ю. А. Оцінка конкуренції на світовому та національному ринках продукції тваринництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Вип. 44. С. 63–69.

14. Перегуда Ю. А. Підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах цифрової економіки. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Серія: Економічні науки*. 2023. Вип. 1 (68). С. 16–23.

15. Перегуда Ю. А. Інструменти фінансового управління в задачах забезпечення конкурентоспроможності продукції тваринництва. *Економіка і регіон*. 2022. № 2 (85). С. 60–67.

16. Перегуда Ю. А. Сутність та теоретична характеристика конкуренції у тваринництві. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. 2023. Vol. 1. No. 23. P. 37–49.

17. Перегуда Ю. А. Удосконалення державної політики у сфері формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах протидії економічним викликам. *Академічні візії*. 2023. № 15.

18. Перегуда Ю. А. Дослідження конкурентоспроможності українського молока та молочних продуктів на національному і світовому ринках. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 52.

19. Перегуда Ю. А. Концепції конкуренції як ключова складова наукового забезпечення формування конкурентоспроможності продукції тваринництва. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2023. № 2 (82). С. 17–23.

20. Перегуда Ю. А. Дослідження конкурентоспроможності українського м'яса та продуктів з м'яса на національному і світовому ринках. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Серія: Економічні науки*. 2023. Вип. 3 (70). С. 32–37.

21. Перегуда Ю. А. Способи формування конкурентоспроможності продукції тваринництва: сутність, теоретична характеристика та компаративна оцінка. Причорноморські економічні студії. 2023. Вип. 81/2023. С. 63–66.

22. Перегуда Ю. А. Євроінтеграція та актуалізація аграрної політики України в частині конкурентоспроможності продукції тваринництва. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. 2023. № 2 (30). С. 41–49.

23. Перегуда Ю. А., Коробова Н. М. Експортно-імпортні операції на ринку продукції тваринництва в умовах економічних викликів. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Економічна. 2023. Вип. 38. С. 297–306. *(Здобувачкою проаналізовано структурну кризу в АПК України та зовнішньоторговельну діяльність підприємств, розроблено комплекс заходів для стимулювання експорту-імпорту продукції тваринництва на п'яти рівнях).*

24. Перегуда Ю. А. Оцінка конкурентоспроможності господарств при виробництві продукції равликових та рибних ферм через призму показників імпорту та експорту. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. № 3. С. 125–130.

25. Перегуда Ю. А., Коробова Н. М. Регулювання конкурентоспроможності аграрного сектору в умовах застосування цифрових інструментів маркетингу. Економіка і управління бізнесом. 2023. Vol. 14. № 2. С. 33–45. *(Здобувачкою проаналізовано ключові фактори впливу на цифровізований маркетинг продукції тваринництва та запропоновано семиетапний процес його планування й реалізації для підвищення конкурентоспроможності).*

26. Перегуда Ю. А. Оцінка конкурентоспроможності господарств у виробництві продукції тваринництва через призму показників імпорту та експорту. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. 2023. Вип. 4. С. 80–91.

27. Перегуда Ю. А. Методика оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2024. № 2 (28). С. 8–19.

28. Перегуда Ю. А. Стратегічні підходи до забезпечення формування конкурентоспроможності української продукції тваринництва в умовах економічних викликів. Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка». 2024. № 7 (35). С. 685–697.

29. Перегуда Ю. А. Фінансовий потенціал підприємств тваринництва в аграрному секторі України: тенденції та перспективи. Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 8 (26). С. 121–139.

30. Перегуда Ю. А. Methodological principles and factors of effective financial activity development management enterprises livestock. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 6 (6). С. 687–707.

31. Перегуда Ю. А. Підвищення конкурентоспроможності української продукції тваринництва в умовах розвитку постіндустріальної циркулярної зеленої моделі економіки. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2024. № 1 (27). С. 19–31.

32. Перегуда Ю. А. Роль інновацій у глобальній конкурентоспроможності країн та підприємств тваринництва та рослинництва. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2024. № 7.

Тези наукових доповідей

33. Перегуда Ю. А. Розвиток тваринництва в умовах сталого розвитку. Стратегія сталого розвитку України: сьогодення та перспективи: II Всеукраїнська інтернет-конференція, присвячена 30-річчю кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства Національного університету водного господарства та природокористування. Рівне, 2022. С. 131–134.

34. Perehuda Yu. The impact of uncertainty on the formation of competitive advantages of livestock products. Digitalization of the economy as a factor in the sustainable development of the state: International scientific conference, September 23–24, 2022. Riga, 2022. P. 45–51.

35. Перегуда Ю. А. Державне регулювання аграрної галузі України в умовах невизначеності. Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні: IX Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція, м. Полтава, 15 листопада 2022 року: тези доповіді. Полтава, 2022. С. 51–53.

36. Перегуда Ю. А. Діяльність підприємств тваринництва в умовах подолання сучасних викликів та досягнення сталого розвитку. Актуальні проблеми науки і практики: сталий розвиток в умовах воєнного стану: Міжнародна науково-практична конференція, присвячена пам'яті д. е. н., професора Горбоноса Федора Володимировича, м. Львів, 26–27 грудня 2022 року: тези доповіді. Львів, 2022.

37. Перегуда Ю. А. Сталий розвиток підприємств тваринництва (на прикладі птахівництва). Бізнес і права людини в Україні: проблеми та рішення під час війни і повоєнного відновлення: II Всеукраїнський конкурс наукових робіт. Київ, 2023. С. 40–48.

37. Перегуда Ю. А. Нормативно-правове забезпечення діяльності підприємств аграрного сектору в умовах воєнного стану. Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного потенціалу України та її регіонів: V Міжнародна науково-практична конференція, м. Луцьк, 15 лютого 2023 року: тези доповіді. Луцьк, 2023. С. 211–214.

39. Перегуда Ю. А. Напрями формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах глобальних економічних викликів. Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації: XX Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених, м. Тернопіль, 19 травня 2023 року: тези доповіді. Тернопіль, 2023. С. 736–740.

40. Перегуда Ю. А. Методичні підходи до формування конкурентоспроможності продукції тваринництва. Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 25 травня 2023 року: тези доповіді. Київ, С. 270–272.

41. Перегуда Ю. А. Роль тваринництва у просуванні концепції біоекономіки. Сучасні тенденції розвитку біоекономіки: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 09–10 червня 2023 року: тези доповіді. Київ, 2023. С. 97–100.

42. Перегуда Ю. А. Удосконалення стратегічного планування діяльності у тваринництві в умовах невизначеності та економічних викликів. Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: XII Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 8 вересня 2023 року: тези доповіді. Одеса, 2023. С. 259–261.

43. Перегуда Ю. А. Інноваційні цифрові інструменти підвищення конкурентоспроможності продукції тваринництва. Актуальні проблеми розвитку науки в контексті глобальних трансформацій інформаційного суспільства: VI Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 27–28 жовтня 2023 року: тези доповіді. Запоріжжя, 2023. С. 44–48.

44. Perehuda Yu. Sustainable development of livestock enterprises in the context of digitalization of the economy. Sustainable livestock production and animal welfare: Animal science, Kyiv, 17–18, 2023. Kyiv – Stockholm, 2023. P. 71–72.

45. Vdovenko N., **Pereguda Yu.** Development of Lives CK to Enterprises in the Context of Artificial Intelligence Technologies Application. Emerging Trends of Computational Intelligence in Business Management and Entrepreneurship: 27th FAI International Conference, Jabalpur (MP), India, 7–8 February 2024. P. 92–93. *(Здобувачкою розкрито зміст розвитку життєвого циклу підприємств у контексті застосування технологій штучного інтелекту, проаналізовано їх вплив на бізнес-процеси, адаптивність і конкурентоспроможність компаній).*

46. Перегуда Ю. А. Кон'юнктура українського ринку продукції тваринництва в умовах глобальних викликів. Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи: II Міжнародна науково-практична конференція, м. Харків, 14–15 березня 2024 року: тези доповіді. Харків, 2024. С. 214–216.

47. Перегуда Ю. А. Розробка стратегії цифровізації як базис підвищення конкурентоспроможності української продукції тваринництва. Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнесу в умовах економічних збурень: V Міжнародна науково-практична конференція

здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Львів, 28–29 березня 2024 року: тези доповіді. Львів, 2024. С. 63–65.

48. Перегуда Ю. А. Формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах розвитку циркулярної біоекономіки. Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 29–30 березня 2024 року: тези доповіді. Київ, 2024. С. 161–164.

49. Перегуда Ю. А. Формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах розвитку циркулярної економіки. Цифрова економіка і сталий розвиток: новітні тенденції у фінансах, обліку, менеджменті та соціально-поведінкових науках: IV Міжнародна науково-практична конференція, м. Берегове, 26–27 березня 2024 року: тези доповіді. Берегове, 2024. С. 431–434.

50. Перегуда Ю. А. Використання блокчейну в аграрному секторі при конкурентоспроможності виробників продукції тваринництва. Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика: VIII Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 28–29 лютого 2024 року: тези доповіді. Запоріжжя, 2024. С. 30–32.

51. Перегуда Ю. А. Умови конкуренції на ринках збуту продукції тваринництва. Міжнародні наукові дослідження: інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку: V Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 26–27 квітня 2024 року: тези доповіді. Запоріжжя, 2024. С. 19–21.

52. Перегуда Ю. А. Оцінка економічного впливу маркетингових цифрових кампаній на потенціал підприємств тваринництва в аграрному секторі України. Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій: VII Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 30–31 травня 2024 року: тези доповіді. Запоріжжя, 2024. С. 41–44.

53. Перегуда Ю. А. Сировинна залежність та цілі сталого розвитку в аграрній сфері. Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі: VII Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 28–29 червня 2024 року: тези доповіді. Запоріжжя, 2024. С. 33–35.

Свідоцтво на авторське право України

54. Вдовенко Н. М., Михальчишина Л. Г., **Перегуда Ю. А.**, Дмитришин Р. А., Коробова Н. М. Методичні засади формування механізму диверсифікації структури галузей тваринництва через внесення доповнень до Класифікатора видів економічної діяльності у контексті зростання попиту на технології циркулярної економіки. Авторське свідоцтво № 115342 від 17.10.2022. Рішення про реєстрацію авторського права № с202204596 від 03.10.2022. Опубліковано 31.01.2023. Бюлетень № 73. Свідоцтво cr0269171022. Рішення cr0269171022.

10. Впровадження наукових досліджень у практику. Результати дисертації впроваджено у діяльність Департаменту аграрного розвитку Міністерства аграрної політики та продовольства України, Глобинської міської ради (довідка № 02-29/1927 від 04.09.2024 р.), Київського аграрного університету НААН (довідка № 280 від 09 грудня 2024 р.), ПрАТ «МХП» (довідка № 29/07_1 від 29.07.2024 р.), СТОВ «АГРОСТАРТ-Україна», ТОВ «Українські лікарські рослини», Приватного підприємства «ПІВНІЧХЛІБ», СТОВ «ЛИЩЕ», ТОВ «П.С.П. АГРО-ЗАХІД», Громадської організації «Прості питання» (довідка № 3-02-01 від 03.02.2025 р.), Державного підприємства «Дослідне господарство «Нива» Інституту розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця Національної академії аграрних наук України» (довідка № 112 від 03.10.2024 р.).

Результати досліджень використовуються в освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін «Галузеві ринки», «Ринки товарів та ресурсів» на факультеті менеджменту Запорізького національного університету (довідка № 01/01-23/771 від 17.06.2024 р.). Результати досліджень використовуються в освітньому процесі Закладу вищої освіти «Львівський університет бізнесу та права» під час викладання навчальних дисциплін «Макроекономіка», «Інвестиційні ризики», «Діджіталізація міжнародного бізнесу», «Глобальні товарні ринки та конкуренція» на другому і третьому рівнях

вищої освіти (довідка № 77 від 10.02.2025 р.). Результати досліджень використовуються в освітньому процесі під час викладання навчальних дисциплін «Міжнародна економіка» і «Міжнародна економічна діяльність України», «Аграрна політика», «Прикладні програмні рішення в економіці «Агмемод», «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» студентам спеціальності 051 «Економіка» у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

11. Апробація результатів дослідження. Основні положення і результати дисертації було представлено авторкою на: I Міжнародній науково-практичній конференції (м. Запоріжжя, 2020 р.); II Всеукраїнській інтернет-конференції, присвяченій 30-річчю кафедри екології, технології захисту навколишнього середовища та лісового господарства Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, 2022 р.); Міжнародній науковій конференції «Digitalization of the economy as a factor in the sustainable development of the state» (м. Рига, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій пам'яті д. е. н., професора Горбоноса Федора Володимировича «Актуальні проблеми науки і практики: сталий розвиток в умовах воєнного стану» (м. Львів, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції розвитку біоекономіки» (м. Київ, 2023 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу» (м. Київ, 2023 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції ГО «ІЕЕЕД» «Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного потенціалу України та її регіонів» (м. Луцьк, 2023 р.); XII Міжнародній науково-практичній конференції (м. Одеса, 2023 р.); XX Міжнародній науково-практичній конференції молодих вчених (м. Тернопіль, 2023 р.); Animal science: «Sustainable livestock production and animal welfare» (м. Київ, 2023 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнесу в умовах економічних збурень» (м. Львів, 2024 р.); 27th FAI International Conference «Emerging Trends of Computational Intelligence in Business Management and Entrepreneurship» (м. Джабалпур, Індія, 2024 р.); I Міжнародній науково-практичній конференції «Інженерні інновації та розбудова національної економіки» (м. Запоріжжя, 2024 р.); VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика» (м. Київ, 2024 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Міжнародні наукові дослідження: інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку» (м. Київ, 2024 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні світові тенденції розвитку науки та інформаційних технологій» (м. Одеса, 2024 р.); VII Міжнародній науково-практичній конференції «Традиції та нові наукові стратегії у Центральній та Східній Європі» (м. Київ, 2024 р.).

12. Характеристика здобувачки, її шлях у науці, ступінь наукової зрілості. Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Ю. А. Перегуду як цілеспрямовану та наполегливу дослідницю. Здобувачка володіє методами та прийомами методології наукових досліджень з економіки, має наукові знання, усесторонню ерудицію. Їй притаманне логічно-абстрактне мислення, вміння логічно визначати завдання та пропонувати нестандартні шляхи їх вирішення, виділяти головні та другорядні аспекти.

Перегуда Ю. А. є сформованою, кваліфікованою науковицею з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою усесторонньою ерудицією, що дозволяє віднести її до числа фахівців з наукової спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів для економіки та управління національним господарством, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи нормативним вимогам Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня

доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, рекомендувати дисертацію Перегуди Юлії Андріївни на тему: «Формування конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів» до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук з наукової спеціальності 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством».

Рецензенти:

**Завідувач кафедри економіки,
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, професор**

Вікторія БАЙДАЛА

**Професор кафедри фінансів
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, професор**

Юлія НЕГОДА

**Професор кафедри організації
підприємництва та біржової діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор економічних наук, доцент**

Віталій РАДЬКО